

תורה זהים

מתורת רבותינו חכמי

ע"ש רבינו רשנבה"ג

ש"ך התורה והדואר

האגף ה' היום פלאג'י

ליקוטים, דעיונות, ביאורים,
הדושים וסיפורים
מועז מועד מתוך אוזרם האין סופי
של רבותינו גאון והכמי טורקיה

טורקיה

זיע"א

אמרות דיים

דברי תורה מה"ה בני הדינו ויצא הוצאה

מאת הר"ג אברהם אבוהב שליט"א

רב קהילת היכל "מדרש תלפיות" נתניה ומגיד מישרים.
(בנו של החזן והמוהל הר"צ רבי רפאל אבוהב זצ"ל)

זמני השבת לפי אופק ת"א

כניסת השבת: 16:17

יציאת השבת: 17:08 לרבינו תם: 17:39

ניתן לקבל את העלון וחומרים נוספים

מתורת וקורות רבותינו

חכמי וגאוני טורקיה במייל:

tora.turkey2021@gmail.com

ערך: בן עזרא רפאל 0527653325

כדי להימנע ממכשולים צריך האדם להכין עצמו ולדעת לקראת מה הוא הולך

אביו למד בישיבת שם ועבר ושם לא היה לו שום מניע או מפריע בעבודת ה' יתברך, ויכול היה לעבוד את ה' כפי שצריך במנוחה, לכן כעת כשהוא הגיע לאותו מקום למקום של העקידה, יעקב אבינו מגיע לשם ורואה את אבני המזבח איפה שאביו מסר ועקד את עצמו על ה' יתברך הוא ראה את האבנים הללו הוא מחליט וגומר בדעתו אם אבא עקד את עצמו להשחט על גבי המזבח גם הוא ילך על קידוש ה' גם הוא ימסור את נפשו לכן הוא לקח מאבני המזבח ושם מראשותיו, ומה זה שם מראשותיו היינו לקבוע בראשו ובליבו: **אני הולך עכשיו ללבן יהיה מה יהיה אני מוסר את נפשי לה' יתברך, הוא הכניס בליבו ובראשו מחשבה לא יהיה לי שום מניעות אני מוסר את נפשי לה' יתברך כמו שאבא מסר את נפשו בעקידה** "ויקח מאבני המקום" זה מאבני המזבח ששם נעקד אביו, ואת זה הוא שם מראשותיו אני הולך למסור את נפשי כמו שאבא עשה, וזה המטרה בלקיחת אבני המזבח, ואולי אפשר להוסיף על זה אבנים זה משמעות למכשול אבן - זה יצר הרע כמובא: "אם אבן הוא נמוח", אבן זה מכשול אבן זה יצר הרע, יעקב אבינו לקח ושם מראשותיו שהוא הולך לקראת מקום עם מלא אבנים לקראת מקום שיהיה לו הרבה מציאות של כישלון של מכשול, והכין את עצמו לתפילה במקום הזה,

בדרך כלל מעידה שאדם מועד זה רק כשהיא באה בפתאום כשהאדם פתאם לא שם לב על מכשול שלפניו, לא שם לב על ירידה על מדרגה שם הוא נופל, אבל אדם שיועד את הדרך אשר לפניו כאן יש בורות כאן יש מהמורות יש אבנים יש מדרגות יש מכשולים, שהאדם יודע את זה מבעוד מועד הוא ידע לכוון את צעדיו הוא ידלג מפניה לפניה ממקום למקום מצד לצד ואז הוא לא ישל, תדע כי כל הפתאומיות היא מביאה את האדם לידי כישלון, יעקב אבינו בדרך אל לבן "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו" הוא מיד הולך ויודע הוא שם בראשותיו הוא שם במוחו תדע לך שם יש אבנים יש מכשולות יש יצר הרע אבנים זה מרמז על היצר הרע - לבן, אתה צריך לדעת בכל צעד ושאל איך להתגונן מפניו איך להתמודד איך לא ללמוד ממעשיו "וישם בראשותיו" ומבעוד מועד, וזה היתה תפילתו "אם יהיה אלוהים עמדי ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" אז אני יחזור הביתה אל אבי בשלום, וכל זה בגלל שהוא שם את האבנים מראשותיו, הוא שם את זה בתכנון בראש אני יודע שהאבנים הללו הם אבני מכשול לבן היינו היצר הרע, ממילא אם הוא שם את זה מראשותיו אז הוא ידע לחזור בשלום, כפי שמובא בפרשה הבאה שאמר יעקב אבינו "עם לבן גרתי" - ופירש רש"י: "ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, זאת אומרת יעקב אבינו ידע בדיוק לקראת מה הוא הולך הוא ידע שהוא נמצא במקום המלא אבנים ומכשולות, וכל זה על ידי ששם מראשותיו וידע לקראת מה הוא הולך...

[האמת שלא כל אדם יכול להכניס עצמו לניסיון, הא תשאל באמת לשם מה הכניסו האבות הקדושים את עצמם לניסיונות אלו, אלא כל זה כדי להעניק ולהקנות לנו בני בניהם כוחות להתמודד עם היצר הרע שיכשילנו בחיים פעמים רבות, ונדע לעמוד בניסיונות.]

(מועתק מתוך שיעורו של הרב המושמעים ב"קול הלשון")

וַיִּפְגַע בְּמָקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מֵרָאשָׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא.

מספרת התורה על יעקב אבינו "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" וכו' מה עשה יעקב אבינו בשביל לישון? "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו" **אומר רש"י:** "וישם מראשותיו: עשאן כמין מרזב סביב לראשו, שירא מפני חיות רעות, כלומר הסיבה לאבנים לא היה למטרת כרית כי הם היו אבנים, אבל הוא עשה כמין מרזב (כביאור רש"י) סביב לראשו לשמירה שירא מפני חיות רעות, ואז התחילו מריבות זו עם זו זאת אומרת עלי ניח הצדיק את ראשו וזאת אומרת עלי ניח הצדיק את ראשו מיד עשאם הקב"ה אבן אחד שנאמר אח"כ "ויקח את האבן אשר שם מראשותיו".

ידועים דברי חז"ל: שיעקב לקח שתיים עשרה אבנים כנגד שתיים עשרה שבטים והיו האבנים מריבות כל אחת על יניח צדיק את ראשו אלא שנעשו לאבן אחת וזה רמז לעתיד שמכל השבטים הכל יהיה שבט אחד "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" זה התכלית וזה יהיה לעתיד, אבל באמת פשט הדברים שיעקב אבינו רצה לעשות שמירה על ראשו.

העולם כבר שואל אם הראש יהיה סגור ויהיה שמור הכל טוב ויפה אבל מה עם שאר הגוף וכי הגוף לא צריך שמירה מפני חיות רעות? **אלא הגמ'** אומרת "גופא בתר ריישא גרים" פירושו: הגוף הולך אחר הראש - עם הראש שמור אז ממילא כל הגוף שמור, בלי ראש אין גוף "הגוף הולך אחר הראש"

בפרקי דרבי אליעזר כתוב שהאבנים שלקח יעקב אבינו היו הם האבנים מאבני המזבח שנעקד עליו יצחק אבינו מאותם אבנים, לקח מאבני העקידה,

וצריך ביאור למה לקח מאבני המזבח וכי לא היו שם אבנים אחרים חוץ מאבני המזבח ומדוע לקח דווקא אותם?

ראיתי בספר "בית יצחק" (אחד מגדולי הדרשנים בוילנא לפני כ 150 שנה) שם מובא, כשיעקב אבינו מתפלל ומבקש: "והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך והשבתך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך" ואז יעקב אומר: "וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש" ומוסיף: "ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלוקים" **אומר רש"י:** "ושבתי בשלום" פירושו - שלום מן החטא שלא אלמד מדרכי לבן, **דהיינו כל המטרה והפסגה היא אחרי מה יגיע, מה בסוף, שאני יבוא בשלום, הרי אני הולך ללבן אולי אני יודע לאן אני הולך אבל אני לא ידוע איך אני חוזר לכן מבקש יעקב אבינו "שבתי בשלום והיה לי ה' לאלוקים", אבל אם לא שבתי בשלום אז ממילא איך "היה לי ה' לאלוקים" איך יחול שמו עלי מתחילה ועד הסוף, וכפי שאומר רש"י.**

רואים אנו שיעקב אבינו פחד מאד מלבן הרשע שלא יפריע לו בעבודת ה' יתברך, שהרי שם הוא לא יכול לקיים תורה ומצוות, עד עכשיו היה אצל בית

פניי דיים

בכל פעולות אשר יעשה אותם האדם, תחילת מעשהו יאמר נא ישראל: "אם ירצה ה'"

וטוב לומר גם: "ואם יגזור ה' בחיים" ופסוק "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ" ואפילו על דבר קל יאמר תחילה: "בעזרתו

יתברך שמו" ויהא מרגלא בפומיה בכל עניין לומר כיוצא בזה, בעזר ה', או בסיעתא דשמיא, ויראה הצלחה והרוחה בכל עניינו,

(מועד לכל חי - רבינו חיים פאלאג'י)

כל הדברים הגדולים קשים בהתחלה

ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה.

יעקב אבינו השקיע שנים רבות בכדי לזכות באמהות הקדושות והכל היות והיה למול עיניו הקמת עם ישראל והולדת שתיים עשרה השבטים, **המתבונן** בפשוטם של דברים רואה את מסירות נפשו של יעקב אבינו שנראת בלתי מוסברת, מדוע היה מוכן למכור את עצמו לעבד ללבן לחוות השפלות וביזיונות, ואם כל זאת להמשיך לחתור למטרה לשאת את אמותינו הקדושות ולהקים את העם הנבחר.

הדבר מלמד אותנו: בכדי להשיג דברים גדולים צריך להתאמץ ולא להתייאש ואף לא לחשוש מהשפלות וביזיונות שיתכן שיקרו בדרך, ורק כשנלחמים מצליחים, וכפי שרואים אנו בפרשתינו בתיאור יעקב אבינו את קשייו במשך תקופת עבודתו אצל לבן: "הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני" אך לבסוף זכה יעקב אבינו לכל הפאר הגדול הזה לעם ישראל הנקראים על שמו בני ישראל,

רבי משה פרדו זצ"ל (מעולי טורקיה) מייסד מוסדות "אור החיים" - בבני ברק, מקים עולה של תורה ייסד ישיבות והיכלי תורה רבים, זכה להקים אלפי בתים של תורה אשר כל זכות לימוד התורה וקיום המצוות של בניהם ובני בניהם אחריהם

נזקפים לזכותו של רבי משה הצדיק, בספר "**ומשה היה רועה**" שנכתב על קורות חייו של רבי משה אשר ידוע היה לכל כי כל פועליו היו לשם שמים, שם מתואר על תחילת דרכו בהקמת מוסדות הקודש, על הקשיים שחוו על הביזיונות שעברו עליו באסיפת כספים,

טרם שהחל רבי משה ביוזמותיו הברוכות היה הוא בעל עסקים מצליח אשר לא חסר לו מאומה, ועם כל זאת חשקה נפשו בהקמת מוסדות לבני עדות המזרח, להקים ישיבות ולהפיץ תורה בישראל, אע"פ שהיה לו פרנסה ושקט עזב את חיי העסקים לשם שמים למרות שידע שעלול הוא להפסיד את פרנסתו ולהכנס לקשיים חדשים ובלתי צפויים, ואכן לאחר מאמצים והתמודדות זכה רבי משה לראות פירות מעמלו.

והרי מעשה: פעם אחת בא אליו מורינו הרב דוד הלל שליט"א לבקרו ומצא את ר' משה באפיסת כוחות חלש מרוב מאמץ שהיה מעבר לכוחותיו, רצה ר' דוד לעודדו ואמר לו: "תתפאר במה שהקמת יצרת יש מאין ממש פעלת בארץ לא זרועה והפכת אותה לגן פורח פירות והילולים אשריך ואשרי חלקך".

אך ביקש רבי דוד לשמח ויצא מעציב, רק גרם בכך להזכיר לר' משה את התקופות הקשות, **ואז נזכר ר' משה ואמר**: מה יודעים על ארץ לא זרועה איזה מדבר טרשים הייתי צריך לחרוש לבלקע צור מחלמיש לבבות אבן, כמה

ביזיונות נחלתי כמה עוגמות נפש סבלתי כמה כאב כאב לי, מי הכיר את "אור החיים" מי שמע על פרדו, ירחים כיתתי רגלי מדלת לדלת מנדיב לנדיב כשאני מזמן עצמי מביזיון לביזיון, במקרה הטוב חשבוני לתמהוני במקרה הרע לנוכל המגיים כספים בתאנות שוא...

והנה כאן התעודד ר' משה ופניו סמקו היודע אתה מה החזיק אותי באותם הימים בשעות הקשות הפסוק שהזכרת "זכרתי לך חסד נעורך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה"

ר' משה זיקר אצבעו לא הארץ הלא זרועה אלא ה"אחרי" מבין אתה, אמרתי לעצמי בשביל מה אתה סובל עבור מה אתה עמל כבוד אין לך מזה להיפך, כסף אין לך מזה להיפך, הלא סוחר אמיד ונכבד הייתי והפכתי לבעל חוב המחזור על פתחי נדיבים

עבור מה?! למטרה אחת בלבד "אחרי" למען כבוד שמים **כדי להציל נפשות** כדי לחנך נערות לאמונה כדי שיקימו בתי נאמנים לה' ולתורתו, וסיים נרגש ההליכה היא "אחרי" ניתן להחזיק מעמד גם בארץ לא זרועה זכר צדיק לברכה... [זהו קומץ מאלפי סיפורי אמונה וגדלות שהיה באיש הענק הזה אלפי בתים קמו לתפארת לתורה ולגדולה והכל לזכותו, ונכון לציין שגם אני בזכותו אימי שהיתה ממוצאו זכתה ליחס מיוחד ועידוד היא וכל אחיותיה באהבה של אבא אמיתי, העורך.] זכותו תגן עלינו אמן...

אוצרות חיים

עיונות יהודיים וביאורים על הפרשה מרבחתי וז"ל

הייתה מצד הטוב שמותר לקנא, כדרך "קנאת ספרים תרבה חכמה"...

(מעם לועז - רבי יעקב כולי מחכמי קושטא)

לבן רצה שיעקב יזקין בביתו וע"י כך יזכה

הוא לברכתו

ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי.

כותב רבינו אליהו הכהן זיע"א: פירש: קרובי החכם המרומום כמוה"ר אברהם אפומאדו **זצוק"ל**: "שבה עמדי" מלשון שיבה וזקנה,

וביאור הדברים, היות וכוונת לבן הייתה לעכב את יעקב אבינו הרבה זמן כשראה שנתברך בזכותו כמובא בחז"ל שנתברכו המים וכו',

לכן הציע לו: "טוב תתי אותה לך מתתי אותה לאיש אחר" משום שכוונתי שתזקין ברשותי

ואתברך בגללך לכן אמר לו "שבה עמי"...

(חוט של חסד - רבינו אליהו הכהן האתמרי מאזמיר)

קנאת רחל היתה מצד קנאת סופרים

ותרא רחל פי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתי ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אגכ:

לכאורה יש לשאול איך רחל אימנו הצדקת קנאתה, הרי אין זה מדרכי הצדיקים לקנא?

אלא מבאר רבינו יעקב כולי זיע"א בספרו מעם לועז ביאור נפלא, האמנם אין ראוי לצדיקים לקנאות באחרים, אך בעניין היהדות טובה היא מדת הקנאה, כגון שיאמר אדם: למה פלוני יושב ולומד או כותב כל היום (בדברי תורה) ואני מסתובב סתם כך באפס מעשה, ובכך מתעורר ליבו ואף הוא מוסיף חכמה,

כמו כן רחל אימנו מה שקנאתה בלאה, לא היה מעשה קנאה סתם, אלא היה זה במעשיה הטובים, שאמרה רחל לעצמה בודאי עשתה מעשים טובים יותר ממני שהרי אני עקרה והיא כבר ילדה ארבעה בנים, נמצא שכל קנאתה

יעקב יצא לדרך דוקא ביום שהוא זמן טוב

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

"ויצא יעקב מבאר" ראשי תיבות אותיות יום ללמדנו כדאיתא בגמ' תענית "לעולם יצא אדם בכי טוב: וכו' שנאמר "הבוקר אור והאנשים שולחו" ופירש רש"י: יצא אדם בכי טוב שימתין עד שיאיר היום כמו "וירא אלוקים את האור כי טוב וכו' ולזה כיוון יעקב ביציאתו דוקא ביום. (אג"ך יפה - רבי רחמים ניסים יצחק פאלאג'י)

לבן העדיף את יעקב לחתן על היותו

קרוב משפחתו

ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי.

ויאמר לבן טוב תתי אותה לך מתתי ראשי תיבות בגמטריא יצחק ורבקה,

רצה לרמוז כאן דזה הטוב יהיה לך על שאתה הבן של יצחק ורבקה שהם קרובים לנו, מתתי אותה לאיש אחר שאין לו יחס (וקירוב) עימנו. (יעקב סלה - רבי יעקב סלה מחכמי אזמיר)

הזכרון הנצחי

האירועים המרכזיים במחזורי התורה

י' כסליו - רבי אהרון רוזאניס, **יא' כסליו** - רבי יוסף הלוי, **יב' כסליו** - רבי שמואל מטראני, קושטא - ירושלים, תר"ט

יג' כסליו - רבי דוד אמאדו, **אזמיר תקצ"ב**, רבי רחמים ניסים יאודה די שיגורא, **אזמיר** - ירושלים, רבי יצחק ו' אדירית

רבי אברהם אמאדו, **אזמיר תקצ"ב**, **יד' כסליו** - רבי חיים רוזאניס, קושטא, **טו' כסליו** - רבי רפאל אברהם אשכנזי, **אזמיר**

רבי אליא מזרחי, קושטא רבי אברהם ו' עזרא (הראשון) **אזמיר תקכ"א טז' כסליו** - רבי אברהם משכיל, **אזמיר תרכ"ד**